

*Шатківський В.М., аспірант,
Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України,
старший викладач кафедри,
Житомирського державного технологічного університету*

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-ОРІЄНТОВАНИХ СЕРЕДОВИЩ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Одна з тенденцій і потреб сучасності - це веб-орієнтоване навчання (Web-Based Learning або WBL) та використання веб-орієнтованих середовищ навчання, які є як і засобами інформаційних технологій так і педагогічними засобами. Статистичні дослідження компанії «Gemius Ukraine» за 2017 рік свідчать, що Інтернетом в Україні користуються близько 22 млн. чоловік, з них 88 % - щодня. Цілком природно, що веб-орієнтовані середовища навчання стають пріоритетними в контексті організації масової дистанційної освіти.

Питанням, пов'язаним з використанням веб-орієнтованих навчальних середовищ в освіті присвячено багато публікацій, як вітчизняних так і зарубіжних: О.М. Спірін, Т.А. Вакалюк, О.О. Кишинська, В.В. Котяк, В.С. Круглик., Б.Х. Хан (Badrul Huda Khan), Нхі Труонг (Nghi Truong).

Перспективним вбачається створення засобів і технологій єдиного інформаційно-освітнього середовища закладів освіти та наповнення його якісними інформаційними ресурсами навчального і наукового призначення із забезпеченням доступу до цих ресурсів.

Один з підходів організації мережевої взаємодії в веб-орієнтованому освітньому середовищі безпосередньо пов'язаний із застосуванням комп'ютерів. Так, в рамках даного варіанту слід розрізняти синхронну і асинхронну комунікацію. Синхронна комунікація, опосередкована комп'ютером, відбувається в режимі реального часу, де взаємодія в мережі відбувається миттєво. До засобів такого спілкування відносять: обмін миттєвими повідомленнями, чат, аудіо та відео конференції, електронні дошки та ін. Асинхронна комунікація, як правило, здійснюється за допомогою сервісів, що дозволяє обмінюватися інформацією з затримкою в часі. До засобів такого спілкування відносять: електронну пошту, систему обміну файлами, тематичні розсилки, форуми, блоги і ін. При цьому асинхронна комунікація дозволяє учасникам включатися в спільну роботу в зручний для них час, наприклад, для перегляду навчального відео, вивчення лекції, написання і відправки отриманого завдання, проходження тестування, верифікації програм, валідації програмного коду, додавання коментарів і ін.

Переваги веб-орієнтованого навчання (WBL) очевидні. Можна з упевненістю говорити, що дана технологія дозволила багатьом педагогам, вченим і практикам переосмислити природу викладання, навчання і освіти в цілому і перенести увагу від викладання до навчання, а головне - від викладача до здобувача освіти. Все більше освітніх закладів як в Україні так і за кордоном використовують стратегії веб-орієнтованого навчання і виграють від їх інтеграції в свої навчальні програми та плани, курси або програми дистанційного навчання. З педагогічної точки зору, веб-орієнтоване навчання розширює навчальні можливості: надає наочний дидактичний матеріал; полегшує і підсилює мережеву взаємодію; забезпечує особистісно-орієнтований, інформаційно-насичений і комунікативний характер навчального процесу; мотивує самостійність здобувачів освіти; формує навички спільного навчання; являється сервісом обміну інформацією.

При всіх перерахованих перевагах технології веб-орієнтованого навчання викликають суперечки в академічному середовищі з приводу своєчасності та ефективності її використання під час навчання.

На нашу думку, мотивація до вивчення програмування в даному контексті повинна супроводжуватися процесом формування нового веб-орієнтованого мислення здобувачів освіти. Відзначається також відсутність достатньої мотивації і психологічної готовності деяких учнів до самостійного навчання, що є невід'ємною частиною WBL. Відсутність прямого контролю з боку вчителів робить практично неможливою індивідуальну роботу деяких учнів, які не здатні організувати навчальний процес самостійно. Існує стурбованість браком очного спілкування між суб'єктами навчального процесу при веб-орієнтованому навчанні, що також може стати непереборною перешкодою на шляху успішного оволодіння курсом «Програмування» в закладах загальної середньої освіти. Вчителі повинні усвідомлювати і адекватно оцінювати свій особистий потенціал і можливості, а також здатності і готовність своїх учнів до різних інноваційних форм роботи незалежно від переваг і недоліків нововведень.

Вищезазначені протиріччя вказують на необхідний регулярний моніторинг диспозиції вчителів і учнів у мережевій взаємодії при використанні веб-орієнтованих середовищ навчання.